

Mit den doolhof
der zonde gered

door M.C.C.

Uitgave van
J. M. Bredée te Rotterdam.

UIT DEN DOOLHOF DER ZONDE GERED.

DOOR

M. C. C.

VAN BOSCH EN VELD,
Vertellingen voor de Jeugd.

No. 11.

ROTTERDAM,
J. M. BREDÉE.

„Een klein, klein jokkentje zou dat wel zonde wezen?”

„Natuurlijk is dat zonde,” zei Anna van Leeuwen op bepaalden toon, toen zij eens met hare vriendinnetjes er over sprak, of zoo'n klein jokkentje wel als een echte leugen moest beschouwd worden, „*ik* zou geen leugentje om bestwil willen zeggen voor ik weet niet hoeveel,” en zegevierend keek zij het kringetje rond. Nu, dat begrepen allen, die Anna van Leeuwen kenden; wie zou ooit aan hare oprechtheid en waarheidsliëvendheid twifelen! hare Ouders, hare onderwijzeressen en kennisjes, allen stelden het grootste vertrouwen in haar. Onlangs nog, toen op school Anna's geheele klasse zich het ongenoegen der onderwijzeres had op den hals gehaald, — men had te voren afgesproken dat niemand zou verklappen wie de grap had bedacht, — trad Anna plotseling naar voren, en zeide: „Juffrouw, ik ben de schuldige, — ik heb de anderen er toe overgehaald;” — zij kreeg een flinke berisping, doch haar gulhartige bekentenis had vermindering van straf ten gevolge.

Anna, een veertienjarig meisje met verstandige

bruine oogen en blozend gelaat, was de oudste dochter van den Heer en Mevrouw van Leeuwen; zij had nog een zusje en twee broertjes, allen veel jonger dan zij, van drie tot zeven jaar, en het was een lust om te zien hoe prettig Anna met de kleintjes kon spelen, hoe aardig zij hen kon bezighouden; zelfs kleine Henk, die zwak was en daardoor soms vrij lastig, gevoelde zich echt in zijn nopjes, als Anna met hem torens en huizen bouwde, en vroolijke kunstjes bedacht.

„Uw oudste dochter is al een heele steun voor u, — wat is zij een flink lief meisje,” werd dikwijls tot Mevr. van Leeuwen gezegd; ja, 't was waar, en toch rustte het moederlijk oog dikwijls met groote bezorgheid op haar oudste lieveling. Zij was het kind van veel gebeden, want moeder had langzamerhand in het kinderlijk gemoed een leelijk trekje ontdekt dat onder veel liefs verborgen was; wie met het oog der liefde scherp toekeek, bemerkte al meer en meer hoe in een hoekje van Anna's hart het duiveltje van den hoogmoed zich had weten te nestelen. Niet dat Anna trotsch was, en met minachting nederzag op arme menschen, op kinderen die minder hadden, minder wisten dan zij, — o neen, in de verste verte niet; integendeel, zij was juist heel vriendelijk en behulpzaam voor arme menschen en kinderen, maar och, wat vond zij het prettig als anderen het zagen, of als zij een behoeftige vrouw hoorde zeggen: „Het dochtertje van Mevr. van Leeuwen is toch zoo lief en vriendelijk voor mijn ziek kindje!” Zij deed haar uiterste best op school met hare lessen, was altijd

gereed anderen voort te helpen; — doch, hoe straalde haar oog, en kleurde een blos van vreugd haar gelaat, als zij dan haren medeleerlingen tot voorbeeld werd gesteld, of wanneer hare vriendinnetjes eenparig haar oordeel vroegen bij de een of andere moeielijkheid! Wat Anna zeide gaf altijd den doorslag; moest voor een feestje eene aardige voorstelling worden bedacht, Anna kreeg altijd de hoofdrol, — zij deed het immers 't best, en dan was er maar één roep over hare vriendelijke hulpvaardigheid! Dit alles bemerkte Anna's moeder met groote zorg; zij deed haar best om tehuis het kwaad zooveel mogelijk tegen te gaan, — soms schepte zij moed, het scheen alsof Anna zelve hare groote fout begon in te zien, totdat weer de een of andere gelegenheid deed uitkomen hoezeer het kwaad voortwoekerde in het jeugdig hart. Het was Anna dikwijls een groote grief dat moeder zoo karig was met hare loftuitingen; eens had Mevrouw van Leeuwen zich met kokend water erg de rechterhand gebrand. — Anna die gezien had hoe moeder bij een dergelijk geval de keukenmeid had behandeld, gaf nu ook weer bewijzen van hare handigheid door de eerste hulp te verleen. Zij moest echter naar school, eer de dokter kwam.

„Was de hand goed bezorgd, moeder?” vroeg zij bij hare tehuiskomst.

„Ja, mijn kind.”

„Heeft u aan den dokter gezegd dat ik het heb gedaan?”

„Neen, Annalief, — is het je niet genoeg dat ge moeders pijn hebt verlicht?” zeide Mevr. van Leeuwen

met zacht verwijt in hare stem, bezorgd opziende naar het teleurgestelde gelaat van haar kind.

Anna antwoordde niets, en keerde zich om; o hoe gaarne zou zij van den dokter die tevens een huisvriend was, hebben gehoord: „Wel, Anna, wat ben je een handig verpleegstertje!” het was lang niet aardig van Moeder zoo weinig notitie van haar hulp te nemen.

Op een Novemberavond gingen de Heer en Mevrouw van Leeuwen een paar uurtjes bij goede vrienden doorbrengen, die welhaast naar Indië zouden terugkeeren; het kindermisje was vroeg naar huis gegaan, omdat hare moeder ziek was, doch Anna had beloofd goed voor de kleintjes te zullen zorgen, en het was haar best toevertrouwd. Kleine Henk lag reeds in zijn bedje eer de Ouders vertrokken; aan Marietje en Willy zou Anna een mooi verhaaltje vertellen, als zij zich zoet lieten uitkleeden en vlug gingen slapen. Anna's hulp ging echter dien avond niet van harte, zij was gejaagd en ongeduldig. Marietje wilde volstrekt nog een aardig spelletje doen, en eerst de pop uitkleeden; zij begon te schreien, omdat Anna zoo verdrietig antwoordde. Willy had niets geen schik in het verhaaltje, — het was zoo kort en lang zoo mooi niet als dat van het jongetje dat in de sneeuw was verdwaald en door den grooten hond werd gered. Het uurtje, anders zoo prettig, werd pruilend doorgebracht; — de twee kleinen gingen schreiend naar bed. Gelukkig, eindelijk waren zij in slaap; — nu gauw naar beneden, maar zoo zachtjes mogelijk, anders zou Mietje in de keuken

haar hooren en vragen of zij iets noodig had; — al was het donker in de benedenkamer, Anna wist precies waar Moeder het boek had neergelegd — zij kon het dus dadelijk vinden. Ja, dat boek had Anna geheel van streek gebracht; een vriendinnetje had het haar geleend: „het is zoo mooi en o, zoo interessant, maar,” had Lina er bij gevoegd, „zou je Moeder wel goed vinden dat je het leest; — die is nog al ouderwetsch in hare ideeën, je moet het immers eerst laten zien?”

Anna kleurde; — dat woord „ouderwetsch” kon zij niet best hooren, — Lina zei dat wel meer van hare moeder, en soms vond zij wel dat Lina gelijk had.

Ma was zoo verbazend precies: Anna moest allerlei dingen laten, waartegen andere moeders volstrekt geen bezwaren hadden; naar de comédie gaan, boeken lezen zonder dat moeder ze eerst had ingekeken, daarvan wilde Mevrouw van Leeuwen niets weten. Ja, dat was dikwijls een bron van ergernis voor Anna, die zooveel knapper en verstandiger was dan Lina. — 't was eigenlijk al te gek! Het gebeurde zooals Lina had gezegd; toen Mevrouw van Leeuwen het boek in handen kreeg, zeide zij dadelijk: „Anna, je moet morgen dat boek aan Lina terug geven, — ik vind het niet geschikt voor meisjes van je leeftijd.”

„Hè, Ma, zij lezen het allemaal, — Lize's moeder, en ook die van Claar en Betsy, zien er geen kwaad in, — waarom is het dan verkeerd voor mij?”

„Wat de Ouders van andere meisjes denken, gaat

mij niet aan, Annalief, ik voor mij vind dit boek geen geschikte lectuur voor mijn dochtertje. — Heeft mijn meisje dan geen vertrouwen in hare moeder, en weet zij niet hoe gaarne deze haar eenig genoeg bezorgt?"

Anna gaf geen antwoord; teleurgesteld verliet zij de kamer, en ging haar lessen leeren, om den avond voor de kleintjes vrij te hebben. Zij kon hare gedachten niet bij het werk bepalen — telkens moest zij aan het boek denken; „wat zou er toch in staan dat zoo nadeelig voor mij is?" — Lina zal wel zeggen: „dacht ik het niet? je Mama is al weer bang dat het je kwaad zal doen — ik ben blij dat mijn moeder een beetje minder precies is!" — Toen was het alsof een stem haar influisterde: „kijk er van avond even in als moeder uit is, dan behoef je aan niemand te zeggen, dat je het niet lezen mocht." Eerst trachtte Anna de gedachte van zich af te zetten, maar deze kwam telkens terug, en zachtjes aan vond zij er ook zooveel kwaad niet in. Zij zou het boek niet lezen... even er in kijken, het doorbladeren... dat was genoeg! — Arme Anna! had zij nu maar aan het gezangversje gedacht, dat zij onlangs had geleerd:

Bij elken plicht, getrouw betracht,
Verliest de zonde iets van haar macht;
Bij elken lust hier eens voldaan,
Wint zij te meer in krachten aan.

Anna gaf toe aan de inblazingen der zonde; het duurde niet lang of zij was vast besloten het boek

te halen zoodra de kleintjes sliepen; zij had ook goed haar verstand, en kon best beoordeelen wat verkeerd was; dat scheen Ma niet te kunnen begrijpen.

Anna ging dus zoo stil mogelijk naar de ontbijtkamer, — het was er pikdonker, maar het boek lag op het tafeltje in den hoek, zij had het dadelijk; wel stiet zij met den voet tegen iets aan, zeker een voetbankje dat een der kinderen daar had neergezet, doch zij had er verder geen erg in. Nu naar haar eigen lief kamertje, dat in de kamer der kleintjes uit kwam; zij had met de kinderen een boterham gegeten, en aan Mietje gezegd dat zij eerst nog wat te werken had, en dan ook naar bed ging. — Mietje behoefde niet meer naar boven te komen. Het drietal sliep rustig, — niets belette Anna om zich in het boek te verdiepen; al spoedig was het geen doorbladeren meer, — zij las — las de eene bladzijde na de andere. Haar hoofd gloeide, de oogen schitterden — zij was aan het interessante gedeelte, dat Ma zeker niet geschikt voor haar vond. Wat vreemde toestanden! 't was haast niet te gelooven dat er zulke dingen konden gebeuren, zoo akelig en slecht! zij verslond het boek als het ware!

Bij het einde van een hoofdstuk keek zij even op haar klokje — kwart vóór tien — zoo laat al — Pa en Ma zouden dadelijk tehuis komen! jammer dat zij het niet geheel uit kon lezen, — zij keek nog even naar het slot, — hè, wat een vreeselijk uiteinde van de heldin der geschiedenis, zij zou er zeker van droomen! — Nu weer even zachtjes naar beneden als straks, het boek op het tafeltje gelegd, — zich

zoo gauw mogelijk uitgetkleed, de lamp uitgedaan en naar bed, — voor het eerst zonder aan haar avondgebed te hebben gedacht. Bij de kleintjes had zij het ook vergeten — Marietje had er haar aan herinnerd, en toen zij reeds in haar bedje lag, schreiend geroepen: „Ans! Mieke en Willy hebben niet hun gebedje opgezegd!”

Zij was juist bij tijds klaar, — daar ging de bel — hare Ouders kwamen naar boven — Moeder zou zeker nog bij haar komen, en als zij wakker was, vragen of de kleintjes zoet waren geweest. Zij kon nu toch niet met moeder praten, — 't was wel vervelend, — ja, zij zou zich maar houden alsof zij sliep, er was niets anders op.

Moeder kwam bij haar bed, legde hare koele hand op Anna's voorhoofd. „Anna heeft zoo'n kleur,” hoorde zij haar tot vader zeggen, „haar hoofd gloeit zoo, — de kleintjes zijn zeker erg druk geweest.”

Anna kon eerst niet tot rust komen; haar hoofd klopte van het ingespannen lezen, en toen zij eindelijk insliep werd zij gekweld door onrustige droomen, die betrekking hadden op de vreemde toestanden in het boek. Zij stond 's morgens lusteloos op; terwijl zij zich aankleedde, klopte Mietje op de deur. — „Juffrouw Anna,” zeide zij, „Mevrouw laat vragen of u gisteravond nog in de ontbijtkamer is geweest?”

„Neen. Mietje!” — Het woord was er uit, eer zij het wist.

„Dat heb ik ook al gezegd,” verzekerde Mietje. „dan zou ik u wel hebben gehoord!”

Waarom zou moeder haar dat hebben laten vragen?

Niet om het boek — dat zou moeder in het geheel niet van haar denken. In het bewustzijn juist een leugen te hebben gezegd, bleef ook het morgengebed achterwege, en met een angstig voorgevoel begaf zij zich naar de ontbijtkamer. O, wat schrikte zij toen zij binnenkwamen; goed dat moeder niet naar haar keek, want Anna's ontstelde blik en hoogroode kleur zouden haar zeker getroffen hebben! Daar stond Grietje, het aardige kindermeisje, dat nog pas veertien dagen bij Mevrouw van Leeuwen in dienst was, met roode dik beschreide oogen; in een hoek van de kamer had de Heer van Leeuwen den vorigen avond een mooie camelia gezet, even vóór hij uitging, als een verrassing voor zijne vrouw, die een groote liefhebster van bloemen was, en nu lag een prachtige knop afgeknakt op den grond. Niemand was nog in de kamer geweest behalve Grietje; zeker had zij bij het schuieren onvoorzichtig tegen de plant gestooten, en nu, inplaats van te bekennen, hield zij stijf vol dat zij den knop op den grond had vinden liggen, toen zij in de kamer was gekomen. Het was onmogelijk; de Heer van Leeuwen had zelf de plant aangenomen, en ze voorzichtig in een hoek van de deur een vulkachel verwarmde kamer geplaatst, terwijl de lamp nog brandde, toen had hij de lamp uitgedaan, en de deur gesloten. Niemand was daarna in de kamer geweest, en Grietje was de eenige, die er in den vroegen morgen bezigheden had te verrichten. Anna stond eenige oogenblikken als op heete kolen; zij herinnerde zich eensklaps met den voet tegen iets gestooten te hebben, toen zij het boek van de tafel nam; dat was natuurlijk de

plant geweest. Zou zij bekennen dat zij gisteravond het boek was gaan halen, nadat zij eerst gezegd had den geheelen avond boven te zijn gebleven? Neen, dat ging niet — nu — in tegenwoordigheid der twee dienstboden, want Mietje, die reeds vele jaren bij de familie van Leeuwen in huis was, stond er ook bij, en deed al haar best om Grietje tot bekennen over te halen.

„Toe, Griet,” sprak zij, „zeg toch de waarheid, — Mijnheer en Mevrouw zullen het je zeker vergeven!” maar Grietje hield schreiend vol dat zij de waarheid sprak.

Aan Anna werd niets meer gevraagd; hare oprechtheid werd nooit in twijfel getrokken, dus ook nu niet; zij had dien morgen haar muziekles, en na het ontbijt was er geen gelegenheid nog met moeder te spreken. Aan moeder zeggen, dat zij toch stilletjes het boek had gelezen, dat was haar onmogelijk, moeder zou haar niet meer vertrouwen! Eén knop was toch maar geknakt, en er zaten er nog zooveel aan, over een paar dagen zou niemand er meer aan denken! Maar de zaak liep anders af dan Anna zich had voorgesteld; toen Anna des middags naar huis kwam, was Grietje vertrokken; Mevrouw had nog eens ernstig met haar gesproken, het baatte niets, zij bleef ontkennen, en liever dan hare jonge kinderen onder den invloed te brengen van iemand die zoo hardnekkig een leugen vol hield, wilde Mevrouw van Leeuwen zelve de zorgen voor hen op zich nemen.

Anna schrikte eerst op het hooren van Grietjes vertrek; nu was het heelemaal onmogelijk voor de

waarheid uit te komen! Eigenlijk was het zoo toch nog het best. Grietje zou wel spoedig een andere dienst vinden, en het was haar een pak van het hart, dat zij Grietje niet meer zag. Op allerlei wijzen trachtte Anna hare moeder bij te staan in het verzorgen der kinderen; zonder eenige teleurstelling zag zij af van een prettig partijtje waarop zij zich reeds lang had verheugd, en Mevrouw van Leeuwen die begreep hoe moeielijk het Anna moest zijn gevallen het bewuste boek aan Lina terug te geven, verheugde zich over dit bewijs van vertrouwen in hare moeder.

Zoo trachtte Anna de verwijtingen van het beschuldigende kloppertje daar binnen tot zwijgen te brengen; overdag gelukte het haar vrij wel, maar des morgens of des avonds, als zij hare knieën wilde buigen voor het gebed, scheen eene stem haar toe te roepen: „Het gebed van leugenachtige lippen is den Heer een gruwel,” en het gebed werd niet uitgesproken.

Het arme Grietje was bitter schreiend tehuis gekomen; hare moeder, een zwakke vrouw, las het briefje dat Mevrouw van Leeuwen aan Grietje had medegegeven; zij schrikte hevig.

„Grietje,” sprak zij, „zie mij goed in de oogen, kind; — hebt gij onwaarheid gesproken?”

Grietje hief het beschreide gelaat naar Moeder op, hare zachte blauwe oogen zagen moeder ernstig aan, terwijl zij zeide: „neen, moeder, de knop lag op den grond, toen ik in de kamer kwam.”

„Goed, mijn kind,” was moeders antwoord, „God *weet* het, en moeder gelooft je; doe nu je best om er niet te veel aan te denken, — wie weet hoe spoedig de zaak opgehelderd zal worden! Van één kant is het goed dat je van middag thuis bent, — de kinderen zijn wat druk, ga eens met hen naar het ijs kijken, dan kan ik wat rusten.”

Grietje's gezicht klaarde op; — Moeder had zoo recht den slag om er den moed weer in te brengen; de kleintjes werden geroepen, fluks wat opgeknapt, en al fluitende, zingende en joelende trok het vroolijke viertal met Grietje naar buiten. De veerkrachtige opwekkende winterlucht, het drukke gesnap van haar vroolijke broertjes en zusjes misten hun uitwerking niet: Grietje vergat gedurende een paar uren de beschuldiging die haar zoo terneer drukte, en dat was moeders bedoeling.

Nauwelijks hadden de kinderen de armoedige woning verlaten, of een uitdrukking van diepe droefheid kwam over het magere afgetobde gelaat van vrouw Balden; zij had zich zoo verheugd over die goede dienst voor Grietje bij de familie van Leeuwen, en ze nu op deze wijze te verliezen!

„Mijn God, waarom deze nieuwe beproeving?” fluisterde zij, „maar Gij zult helpen — Gij zult de waarheid aan het licht brengen — op U betrouw ik, Heer!” en zij vouwde hare handen in het gebed. „In stilheid en vertrouwen zal uwe sterkte zijn,” — dat had zij reeds zoo dikwijls ondervonden in den moeielijken strijd des levens; menigmaal was haar het water tot aan de lippen gekomen, maar Hij, die

gezegd heeft: „Vreest niet, gelooft alleenlijk,” had nooit haar geloof beschaamd.

Weldra zou haar man van zijn werk komen, — wat zou hij zeggen als hij de reden van Grietje's tehuiskomst vernam? hij was zoo driftig, en van zijn oudste dochttertje, zijn lieveling, kon hij geen kwaad hooren. Daar kwam hij binnen, verwonderd over de groote stilte; dat was hij niet gewoon van het jonge goedje; zij kwamen hem altijd te gemoet loopen, en, of vader al zeide dat hij moe was van het werk, de driejarige Dirk liet hem niet met rust, eer hij goed en wel op vaders schouder troonde.

„Waar zijn de kinderen, vrouw?” vroeg hij dadelijk; voorzichtig vertelde moeder hem, waarom zij de kleinen met Grietje naar het ijs had gezonden.

Het was zooals vrouw Balden had gevreesd; in hevige drift ontstoken wilde haar man dadelijk naar Mevrouw van Leeuwen gaan.

„Wel nu nog mooier!” riep hij toornig uit, „omdat de schuldige niet voor den dag verkiest te komen, moet ons kind dadelijk voor een leugenaarster uitgemaakt worden, — hoor eens, vrouw, je hebt goed praten, — ik zal hun wel eens zeggen hoe *ik* er over denk!”

Op zachten toon trachtte zijn vrouw hem tot bedaren te brengen; — zij, hoewel zwak en ziekelijk, had grooten invloed op den sterken man; reeds dikwijls hadden hare troostende woorden zijne driftbuien doen bedaren, en ook nu slaagde zij er in.

„Laat het kind niet merken, dat wij er onder lijden, Gerrit, het arme schaap heeft er al genoeg verdriet

van, — wij moeten ons best doen om haar op te beuren.”

Grietje kwam met de kinderen binnen; angstig zag zij vader aan, — zou hij gelooven dat zij leugens vertelde? — Maar vader trok haar naar zich toe sloeg den arm om haar heen, en zeide:

„Wel, Griet, hoe is het mogelijk, dat zij daar ginds zulke leelijke dingen van je kunnen denken! Moeder zegt „de waarheid zal wel voor den dag komen,” dat zullen wij maar eens afwachten! Intusschen ben ik blij dat je weer een poosje thuis komt, want moeder maakt zich te druk, zie je; — zij kan je eigenlijk niet missen.”

Grietje was nu gerust, vader en moeder waren vast overtuigd dat zij de waarheid had gesproken, en schenen zich de zaak ook niet zoo heel erg aan te trekken; dat was maar gelukkig!

Den volgenden dag na het verrichten eener boodschap, kwam zij bitter schreiend tehuis:

„O, moeder!” zeide zij snikkend, „ik kwam Juffrouw Anna tegen, zij wendde het hoofd af, en sloeg een andere straat in om mij niet voorbij te gaan!”

Grietje had goed gezien, — het was Anna onmogelijk geweest een blik te slaan op het vriendelijk gelaat van het jonge meisje, dat van leugentaal werd verdacht, terwijl zij slechts *een* enkel woord behoefde te zeggen om die verdenking weg te nemen!

Ja, Anna was diep te beklagen! Twee dagen waren verlopen sedert Grietje's vertrek, twee lange dagen.

Mevrouw van Leeuwen was bitter teleurgesteld in het jonge meisje waarvan zij zooveel goeds had verwacht, — Balden en zijne vrouw hadden ook niets van zich laten hooren, dus er scheen geen kans te zijn, dat Grietje tot beter inzicht zou komen. Anna voorkwam in alle opzichten Moeders wenschen; buiten de schooluren hield zij zich voortdurend met de kinderen bezig, en deze waren zoo gaarne bij haar dat van een ander kindermisje voorloopig nog werd afgezien.

Gelukte het Anna, zoo de verwijtingen van haar geweten te smoren? o neen, als zij alleen was in haar kamertje, verhieven deze zich met verdubbelde kracht; — dan zag zij weer in gedachten den verlangenden blik van Grietje toen zij haar in de straat was tegen gekomen, den smeekenden blik, die tot in het binnenste van haar hart was doorgedrongen. En toch, — zij kon nu niet meer de waarheid vertellen; hare Tante, Mietje, de werkster, allen zouden het hooren, zij zou bij iedereen als leugenaarster bekend staan! Langzamerhand zou de herinnering aan het gebeurde slijten, en zij zou wel oppassen, dat zij zich nooit meer aan dergelijke bedriegerijen schuldig maakte. 's Avonds, als zij in haar bed lag, zonder haar avondgebed te hebben uitgesproken, o, dan was het haar dikwijls zoo angstig te moede; haar slaap was onrustig, zij stond op met hoofdpijn, een gevoel van gejaagdheid dreef haar voort, dat zij met groote inspanning voor hare moeder zocht te verbergen.

„Anna ziet bleek,” zeide Mevrouw van Leeuwen

tot haar echtgenoot, „zij maakt zich misschien te druk met de kinderen, — ik zal naar een ander kindermeisje omzien.”

Dienzelfden namiddag was Anna in haar kamertje bezig; Mietje en de werkster kwamen samen de trap op, zij waren druk aan het praten, en Anna hoorde duidelijk Grietje's naam. Met een angstige uitdrukking op het gelaat luisterde zij naar het verdere gesprek: „ja, wat zal ik je zeggen, Mie,” sprak de werkster, „vrouw Balden is zwak, — zij was zoo blij over dien goeden dienst voor Grietje — zij is overtuigd dat Grietje niet gejoekt heeft — zij lijdt er onder, al verbergt zij het voor haar man en kinderen, gister lag zij te bed.”

„Ik had het ook nooit gedacht van Grietje,” zei Mie, „'t leek zoo'n aardig meisje, — als haar moeder maar niet ziek wordt — dat zou erg zijn.” — Het tweetal ging. — Anna bleef verbijsterd staan. — „Grietje's moeder ziek, — zij zou misschien sterven van verdriet, — wiens schuld zou het dan zijn, als die arme kinderen moederloos werden? — Het hart dreigde haar te bersten van angst.

„Anna,” riep Mevrouw van Leeuwen, „wil je beneden komen, ik moet even uit!” — Anna wiesch snel hare brandende oogen, haar heet gelaat; — „Kindlief, wat zie je er verhit uit,” zei Moeder, „je hebt zeker een kou onder de leden: ik kom gauw terug, en dan moet je maar eens heel vroeg naar bed.”

Ja, dat was het beste, niet den geheelen avond bij Moeder met die akelige gedachten in haar hoofd; zij kon ze haast niet meer verbergen, — dan maar liever

alleen! De nacht ging grootendeels slapeloos voorbij; als zij insliep, werd zij door benauwende droomen gekweld; Grietje's moeder was dood — de kinderen staarden haar aan met bleeke, droeve gezichten; zij riepen haar toe: „het is uw schuld — het is uw schuld!” — Anna ontwaakte met een gil, en deed haar best om verder wakker te blijven, — dat angstige gevoel was zoo verschrikkelijk!

's Morgens zag zij er bleek en vermoeid uit; „ik heb weer hoofdpijn, moe, en ook niet best geslapen,” antwoordde zij op de bezorgde vraag van hare moeder.

„Je moet maar niet naar school gaan, Anna,” zeide Mevrouw van Leeuwen; „met dit frissche, zonnige winterweer zal een wandeling je goed doen; — ga onze oude naaister eens bezoeken in mijn plaats, zij zal blij zijn je weer te zien, en dan kun je bij Tante gaan koffie drinken.”

De opwekkende winterlucht deed Anna's hoofdpijn bedaren; de bedrijvige drukte in de straten, een praatje met een vriendinnetje leidden hare gedachten af, en toen zij bij de oude naaister kwam, haalde zij met vreugd de eitjes voor den dag die moeder haar had medegegeven.

„Dank, lieve, duizendmaal dank,” zeide het aardige oude vrouwtje, „'t is heel vriendelijk, dat je de oude vrouw komt bezoeken, — ik heb al verlangd om je vroolijk gezichtje weer eens te zien. Je bent toch wel? mij dunkt, de wangen zijn niet zoo blozend als gewoonlijk.”

Anna verzekerde haar, dat zij zich nu heel wel

gevoelde, al had zij wel wat last van hoofdpijn; zij bleef nog eenige oogenblikken praten, en juist toen zij weg wilde gaan, riep de oude vrouw haar nog toe: „Och, vraag eens aan Mama, of zij mijn zieke buurvrouw eens wil komen bezoeken; 't is nog een jonge vrouw, — zij woont hier nog niet lang, maar o, zij lijkt me zoo ongelukkig, — zoo zwak en troosteloos, — vraag vooral aan je Mama, om eens bij haar te gaan.” — Anna beloofde het; „wacht,” zeide zij tot zich zelve, „ik zal eerst eventjes bij de zieke vrouw inkijken, en haar alvast den gulden geven, dien ik in mijn beursje heb.” — Zij trad binnen; het armoe-dige vertrekje was knap en helder, in de bedsteê lag een jonge vrouw met bleek uitgeteerd gelaat; zij trachtte zich op te richten toen Anna naderbij kwam en deelnemend vroeg: „Is u zoo ziek? — kan ik ook iets voor u doen?”

„Ziek!” steunde de arme lijderes, „ja, ziek naar lichaam en ziel! — voor mij kan niemand, niemand wat doen... ja toch, ... gij misschien wel... gij zijt jong en goed... gij kunt voor mij bidden... God zal misschien naar u luisteren. als gij voor mij om vergiffenis vraagt.”

Anna, als aan de plek genageld, staarde de vrouw aan met angstigen blik: hoe, zij bidden voor die arme zieke, zij, die in de laatste dagen geen gebed had durven uitspreken!”

„Hebt ge nog een moeder, kind?” ging de zieke voort, steeds meer opgewonden, met oogen gloeiende van koortshitte; Anna knikte van ja; — „O, vertrouw haar met uw gansche hart. — bedrieg haar nooit —

ik — ik heb mijn moeder bedrogen — ik heb de zonde gediend — zie wat er van mij geworden is!” Snik-kend verborg zij het gelaat in de kussens.

Anna kon het niet langer uithouden en beefde over het geheele lichaam van angst en ontzetting, — zij wierp den gulden op de tafel, en snelde de deur uit. „Ik heb mijn moeder bedrogen, zie wat er van mij geworden is!” — Die woorden klonken haar onop-houdelijk in de ooren, — het was alsof zij haar van alle kanten werden toegeroepen. — Zij ook had hare moeder bedrogen! — Zou het met haar gaan zooals met deze vrouw? — Zij kon Tante nu niet bezoeken, zij ijldde naar huis; de deur stond aan, niemand zag haar binnenkomen; onbemerkt vloog zij de trap op naar haar kamertje, wierp hoed en mantel af, en zonk neder op een stoel. Om haar heen, in haar binnenste, verhieven zich al meer en meer de scherpe beschul-digende tonen: „gij ook bedriegt uwe moeder, gij dient de zonde — wilt gij worden zooals zij?” — Radeloos keek zij rond, — wat zou zij doen? zij had in haar angst het wel kunnen uitschreeuwen! — Plot-seling werd haar blik als het ware geketend door iets tegenover haar aan den muur; — zij staarde er op, als wilde zij het in zich opnemen met inspanning van al hare krachten. — Wat zag zij, dat de angstige uitdrukking van haar gelaat eenigszins deed wijken, alsof eensklaps een lichtstraal tot haar was doorge-drongen, die haar den weg wees in een stikdonkeren nacht? — Het waren de woorden op het dagblaadje van den scheurkalender; zij had er de laatste dagen niet op gekeken, maar een vriendelijke hand had

dezen morgen de overtollige blaadjes verwijderd, en zij las met gretige oogen: „Ik zal opstaan en tot mijnen vader gaan, en ik zal zeggen: vader, ik heb gezondigd tegen den hemel en voor u!” — Zij sprong op, — ja, dat zou zij doen, nu — dadelijk — opstaan en naar moeder gaan. — Wat men zou zeggen? — of men haar zou minachten? — zij dacht er niet over! De eenige wensch was: schuld bekennen, — den last der zonde van zich afwerpen, — vertellen hoe slecht zij was, hoe zij allen had bedrogen, en dan — ja, dan God om vergiffenis smeeken in den naam van den Heer Jezus!

Zij hoorde beneden in de huiskamer vader, moeder, de kinderen, allen aan de koffietafel; moesten zij het allen weten, dat zij Moeder had bedrogen; de schuld op Grietje had laten rusten? — hoe — weifelde zij? — wilde zij worden zooals die vrouw? — neen, neen — opstaan en naar moeder gaan, *dat* wilde zij, — en van die gedachte bezielde ging Anna naar beneden. Vroolijke kinderstemmen kwamen tot haar; — een oogenblik hield zij den deurknop in de hand -- nu geen aarzeling meer, alle andere gedachten werden verdrongen door die van innig, diepgevoeld berouw.

„Vader, ik heb gezondigd tegen den Hemel en voor u!” — Zij opende de deur.

„Anna, kind, wat is er?” riep Moeder hevig verschrikt door Anna's bleek gelaat en in-droevige houding; zij bleef staan bij de deur, en voor zich uitstarende, sprak zij:

„Ik heb den knop der plant geknakt, — niet

Grietje; — ik heb 's avonds het boek gaan halen, dat ik niet lezen mocht, — ik heb het stilletjes gelezen; — met den voet heb ik tegen iets aangestooten; — dat wist ik — en ik heb de schuld op Grietje laten rusten!”

Zij hield op — wat moest zij nu doen? — weg gaan? — afwachten wat hare Ouders zouden zeggen? — Zij hoorde haren Vader opstaan van zijn stoel, met driftige stappen door de kamer loopen, — zij hoorde hem zeggen: „'t is verschrikkelijk vier dagen lang dat arme kind te laten verdenken! — hoe is het mogelijk!” — Kleine Henk begon te schreien, hij werd bang voor zijn groote zus — zij zag zoo vreemd uit en deed zoo raar! Enkele oogenblikken waren slechts verlopen, en het was Anna alsof zij daar reeds uren had gestaan, had zij nu wel genoeg gezegd hoe slecht zij was? — luister, wie sprak daar? „Arme, arme Anna!” hoorde zij zeggen met innig mededoogen; — dat was Moeders stem! — „arme, arme Anna,” ja, dat was zij, en met den kreet: „o, moeder, ik ben zoo slecht, zoo diep ongelukkig!” snelde zij op moeder toe, wierp zich voor haar op de knieën, en verborg snikkend het gelaat in haar schoot. Het was een vreeselijke uitbarsting na de overspanning en geheimhouding der laatste dagen; het geheele lichaam beefde en trilde onder dat harts-tochtelijk snikken; Vader nam de kleintjes gauw mede naar zijn kamer; in deze oogenblikken moesten moeder en kind alleen zijn; — het trouwe moederhart zou het best woorden weten te vinden om het afgedwaalde kind op den rechten weg terug te

brengen. Heete tranen druppelden uit Mevrouw van Leeuwen's oogen bij den aanblik van Anna's lijden; o, zij voelde wat haar kind moest hebben doorgemaakt om tot deze bekentenis te komen, — welk een foltering moest zijn voorafgegaan om zulk een hevig berouw, zulk een verbrijzeling van haar hoogmoed te hebben uitgewerkt, en het moederhart leed mede met het lijdend kind; maar te midden van hare tranen steeg de danktoon ten Hemel: „Heb dank, mijn Heiland, dat de roepstem Uwer liefde tot het arme hart is doorgedrongen!” Zachtkens streek haar hand over Anna's voorhoofd, en toen langzamerhand de hartstochtelijke droefheid bedaarde, zeide zij vriendelijk: „Vertel mij alles, Anna!”

Met bevende stem, door snikken afgebroken, vertelde Anna de geheele droeve geschiedenis: — haar ergernis over Moeders verbod, — het stil naar beneden gaan — hoe zij zich slapend had gehouden bij Moeders tehuiskomst, — haar onwil om tegenover Grietje te zeggen dat zij in de kamer was geweest, — haar schrik bij het ontmoeten van Grietje in de straat, — het bezoek bij de zieke vrouw, — het vreeselijke van niet te kunnen bidden, — de woorden op den scheurkalender, die haar hadden geschokt tot in het diepste haars harten, — alles werd verteld, — geen woord ter verontschuldiging werd aangevoerd, en wederom vouwden zich Moeders handen, terwijl zij fluisterde:

„Dank, dank, Heere Jezus! Gij hebt mijn kind gered.”

„Wat nu, Anna?” — vroeg moeder toen deze

op hield met spreken; — zij hief het beschreide gelaat naar Moeder op:

„Naar Grietje gaan, Moeder?”

„Goed, mijn kind, maak u klaar, ik ga met u,” en weinige oogenblikken daarna verlieten beiden het huis. Er werd weinig gesproken op den tocht door de kleine straten naar vrouw Baldens woning; Moeder wierp van tijd tot tijd een blik van innige deelnemende liefde op haar dochtertje, dat den arm door den haren had gestoken; was dat dezelfde Anna, die gewoonlijk fier en zelfbewust rondkeek, en nu zoo demoedig met gebogen hoofd naast haar voortging? telkens en telkens welde een jubeltoon op uit Moeders hart: „Godlof, zij is gekomen tot erkenning van haar schuld!”

„Zal ik eerst binnengaan, Moeder?” vroeg Anna op beschroomden toon, toen zij bij de kleine woning kwamen.

„Zooals gij wilt, Anna, doe wat het hart je ingeeft.”

Anna opende de deur; vrouw Balden en Grietje waren alleen tehuis, druk bezig met het stoppen van kousen; zij keken verschrikt op bij Anna's binnenkomst, — „waarom zou Juffrouw Anna hier komen, — wat ziet zij er bleek en treurig uit!” dachten beiden.

Anna liet haar echter geen tijd om veel te denken; „vrouw Balden,” zeide zij met haperende stem, „ik kom u en Grietje zeggen dat *ik* de plant heb geknakt, — ik was wel in de kamer geweest den avond te voren, — ik wilde het niet bekennen, — ik heb mijne Ouders bedrogen, en de schuld op Grietje gelaten.”

„Weet Mevrouw dat ik niet heb gejoht,” — riep Grietje verheugd, „o, wat ben ik blij!”

„Ik heb van daag alles bekend,” vervolgde Anna, „en nu kom ik u beiden vergiffenis vragen, — ik ben zoo slecht en ongelukkig geweest, — kunt ge mij vergeven, Grietje?”

„Natuurlijk,” antwoordde het meisje op blijden toon, „alles is nu immers weer in orde, niet waar, moeder?”

Vrouw Balden zag met liefde neder op haar kind, dat zoo gereed was om het haar gedane onrecht te vergeten; „zeker, mijn kind, zouden wij geen vergiffenis schenken, die zelve van den Hemelschen Vader zooveel vergiffenis noodig hebben? O, Juffrouw Anna,” vervolgde zij ernstig, „hoe gelukkig is het dat U uw schuld heeft ingezien! De Heer Jezus zelf heeft immers gezegd, dat er vreugde is bij de Engelen Gods als wij berouw hebben over onze zonde en tot Hem wederkeeren!”

Mevrouw van Leeuwen was zachtjes binnegetreden, en greep de hand der zwakke vrouw. „Vrouw Balden,” zeide zij bewogen, „gij beiden brengt de leer van onzen Heiland eerst recht in toepassing; ik weet gij zult ook mij vergeven dat ik zulk een voorbarig oordeel heb uitgesproken, en mijn eigen kind te veel heb vertrouwd. Wilt gij mij nu, als bewijs van vergiffenis, een gunst verleen, en Grietje tot ons laten terugkeeren? Wilt gij, Grietje?”

„O, Mevrouw, zoo graag! — ik mag immers, moeder?”

Vrouw Balden zag den smeehenden blik, dien Anna

op haar vestigde; zij knikte haar vriendelijk toe; „ik heb er niets tegen, kindlief, en vader zal het ook wel goed vinden, als wij het samen eens bepraten. Wij zullen dus maar afspreken dat Grietje morgen weer bij u komt.”

Met een van vreugde stralend gelaat liet Grietje de beide bezoeksters uit; „Grietje,” zei moeder na hun vertrek, „ge moet met niemand er over spreken, hoe de zaak is uitgekomen; dat ge in uw dienst terugkeert is het beste bewijs van uw onschuld.”

„O, moeder, zeker zal ik er niets van zeggen, ik zou Juffrouw Anna niet nog meer verdriet willen doen.”

Uitgeput en vermoeid naar lichaam en geest, hoewel bemoedigd door de ernstige troostwoorden van hare ouders, betrad Anna weder het kamertje, waar zij zulke angstige oogenblikken had doorgebracht; zij zou zich wat te rusten leggen, en trachten een weinig te slapen, had moeder haar geraden met zorgende liefde. Haar eerste blik viel weder op de woorden van den scheurkalender, die haar den eenigen waren weg hadden gewezen uit den doolhof der zonde. Nu kon zij weer bidden! — haar hart uitstorten voor den Hemelschen Vader, en om vergiffenis smeeken in naam van den Heiland die ook hare zonden aan het kruis had geboet!

Na een poosje kwam Mevrouw van Leeuwen zachtjes binnen, — gelukkig, Anna lag in een rustigen slaap, — zij kon dus gevolg geven aan den drang haars harten, en de arme zieke bezoeken, die in Gods hand het middel was geweest tot redding van haar kind.

De vrouw schrikte op toen zij eene nieuwe bezoeker zag binnenkomen; — ach, dezen morgen werd zij zoo vreeselijk geschokt door het overhaaste vertrek van het vriendelijke jonge meisje, — zij had gehoopt op woorden van troostvolle deelneming, — hoe bitter werd zij teleurgesteld! Maar kon het ook anders? Iedereen moest immers afschuw hebben van haar, die door slecht gedrag de oorzaak was geweest van den dood harer moeder, en in een leven der zonde krachten en gezondheid had verwoest. „Ga weg,” riep zij de binnentredende toe, „ga weg, als gij hoort hoe slecht ik ben, zult gij ook van mij vlieden, zooals het jonge meisje dezen morgen!”

„Nee, mijn hart drijft mij tot u,” zeide Mevr. van Leeuwen, haar koortsige hand vattende, „ik kom u danken, omdat gij voor mijn dochtertje een reddende engel zijt geweest!”

„Een reddende engel . . . ik . . . o, bespot mij niet! — afschuw en haat kwetsen minder dan zoo'n bittere spot!”

„Het is ernstige, heerlijke waarheid,” hervatte Mevrouw van Leeuwen op overtuigenden toon, „ga nu rustig liggen, — wacht, ik zal eerst uwe kussens opschudden, en luister dan hoe de Heer in zijne eindelooze barmhartigheid u heeft uitverkoren om mijn kind te redden.”

Gretig, den verlangenden blik op hare bezoeker gevestigd, dronk de zieke als het ware de woorden in, die tot haar werden gesproken; af en toe fluisterde zij: „Goddank, dat mijn bekentenis haar heeft getroffen, zij zal voor bitter zielelijden bewaard blijven!” „Zie, ging Mevrouw van Leeuwen met aandrang

voort, „is dit nu niet een roepstem der Goddelijke liefde die op zoo treffende wijze tot u komt? Is het niet een bewijs dat de Zaligmaker in Zijne groote ontferming de reddende hand naar u, zijn afgedwaald kind, uitstrekt, waar Hij u vergunde, onbewust eene dwalende tot Hem terug te leiden? — Twijfel niet, o, twijfel niet, — er is genade ook voor u — stort uw hart voor Hem uit, — Hij roept u met al de kracht zijner goddelijke liefde!”

„Zou het waar zijn?” sprak de zieke diep ontroerd, „redding, genade ook voor mij? — roept Gij mij, Heere Jezus? — o, help mij tot U te komen!” en biddend hief zij de handen omhoog.

Mevrouw van Leeuwen knielde neder naast de legerstede der arme, en met een hart overvloeiende van dank en aandoening smeekte zij om vergiffenis voor haar, die van berouw vervuld over hare zonden, geen andere bron van troost kon vinden dan bij het Kruis van den Verlosser. — „Kom gauw weer terug,” smeekte de zieke, toen hare troosteres haar eindelijk moest verlaten; — „ik laat u naar het Diaconessenhuis overbrengen,” was het vriendelijke antwoord, „en daar zal ik u dijkwijs komen bezoeken.” Weinige uren later lag de lijderes op een heerlijk frisch bed in de ziekenverpleging, wel vermoeid door het overbrengen, maar met een uitdrukking van stillen vrede op het uitgeteerde gelaat; „verlossing ook voor mij — van den eeuwigen dood gered,” fluisterde zij tot zich zelve, „dank, dank, Heere Jezus!”

De donkere dagen voor Kerstmis waren voorbij; dichte nevelen, grauw en zwaar, hadden gedreven

boven het aardrijk, doch blijde zonnestrallen hadden er zich een weg doorheen gebaad, en wolken en nevels als weggevaagd: op den Kerstdag stond de zon schitterend aan den helder blauwen hemel. — Den avond te voren, de heilige Kerstavond, hield een rijtuig stil voor het huis van de familie van Leeuwen, en daaruit kwamen te voorschijn vader en moeder Balden met de vier kleinen! zij hadden een uitnoodiging ontvangen om den feestelijken avond daar door te brengen; het was voor de zwakke vrouw Balden niet goed om in den winteravond zoo ver te loopen, dus een rijtuig zou het gezin komen halen en terug brengen. Dat was een vreugd! Anna en Grietje brachten de gasten bij aankomst naar de ontbijtkamer, Willy en Marietje waren weldra groote vrienden met de andere kleinen, en zij deden reeds hun best om samen de Kerstliederen te zingen, die Anna en Grietje aan de kinderen hadden geleerd. Tante, de Dokter met zijne vrouw en kinderen verschenen nu ook, — de deur van de groote kamer werd geopend — en naar buiten straalde het vriendelijke licht van den schoonen Kerstboom, schitterend in zijn sneeuwvitten tooi, dien de Heer en Mevrouw van Leeuwen in dankbare blijdschap des harten, met zorg hadden gereed gemaakt. De Heer van Leeuwen vertelde de Kerstgeschiedenis, de heerlijke Blijde Boodschap door de Engelen aan de Herders medegedeeld, liefelijk weerklonk daarna het schoone lied, op eenvoudige wijze, als gebed, door kinderstemmen ten hemel gezonden:

„Heiland der wereld, voor mij ook geboren
 Die eens ter neer laagte in Bethlehems stal,
 Hoe vurig wensch ik U toe te behooren,
 Op dat niets meer mij van U scheiden zal.

'k Sta bij U kribbe, — ik kniel voor U neder,
 Hebt Gij zóó diep U vernederd voor mij!
 Bracht, Heer! Uw armoê den rijkdom mij weder,
 O, dat mijn hart dan Uw eigendom zij!

Onder gezang en orgelspel, onder blijde uitroepen en dankbetuigingen, toen welkome verrassingen en vriendschapsbewijzen van onder den Kerstboom te voorschijn kwamen, ging de schoone avond voorbij; Grietje zag een harer lievelingswenschen vervuld in een mooi Kerkboekje door Anna haar geschonken, aan wie zij zich na de droeve ondervindingen zoo-veel te nauwer verbonden gevoelde; Anna, in haar kamertje gekomen, bezag nog eens het blaadje van den scheurkalender, dat zij ter gedachtenis en als bemoediging in haar Bijbeltje bewaarde, en herhaalde voor zich zelve de bede: „Heer Jezus, geef, dat mijn hart steeds Uw eigendom zij!”

In het Diaconessenhuis lag de arme lijderes, die op deze aarde nooit ware Kerstvreugde had gesmaakt, stervend op hare legerstede, maar vredig, zonder strijd, in het vaste vertrouwen op Goddelijke barmhartigheid: zij had rust gevonden aan het hart van haren Heiland.

„Verlossing — genade ook voor mij,” juichte zij zachtkens, en eer de Kerstnacht was voorbijgegaan;

kwam een vriendelijke Engel haar halen, en bracht haar over naar het Hemelsch Vaderhuis, waar vreugde is over elken zondaar die zich bekeert.

RUSTE IN GOD.

Als rusteloos omdooft mijn zwerfziek hart, —
 Wereldvreugd mij in haar netten verwart,
 Vader, steun Gij dan Uw hulpeloos kind,
 Geef, dat het bij U zijn ruste weer vindt!

Als in het lijden geen sterre meer schijnt,
 Als in verzoeking 't geloofsleven kwijnt,
 Laat dan Uw kribbe, Heer Jezus, Uw kruis,
 Ter Noordstar mij zijn naar 't Hemelsch tehuis!